

POSTANOWIENIE

Dnia 23 lutego 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Krzysztof Pietrzykowski (przewodniczący)

SSN Jan Górowski

SSN Anna Kozłowska (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku Wenera W.

przy uczestnictwie Joanny W.

o podział majątku wspólnego ,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 23 lutego 2012 r.,

zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Okręgowego w G.

z dnia 7 lipca 2011 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Na skutek apelacji uczestniczki postępowania, Sąd Okręgowy w G. postanowieniem z dnia 17 marca 2011 r. uchylił postanowienie Sądu Rejonowego w R. z dnia 30 czerwca 2009 r. i przekazał sprawę Sądowi R. do ponownego rozpoznania. Postanowienie to zaskarżył skargą kasacyjną wnioskodawca. Skargę

tę Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 7 lipca 2011 r. odrzucił. W uzasadnieniu Sąd Okręgowy wskazał, że skarga jest niedopuszczalna, została bowiem wywiedziona od orzeczenia, które nie jest orzeczeniem co do istoty sprawy. Takiego bowiem charakteru nie ma postanowienie sądu drugiej instancji uchylające postanowienie sądu pierwszej instancji i przekazujące sprawę do ponownego rozpoznania, nie kończy bowiem postępowania w sprawie. Ponadto skarga kasacyjna, pomimo dołączenia pełnomocnictwa dla adwokata, została podpisana przez wnioskodawcę osobiście, co uzasadnia wniosek, że została wniesiona z naruszeniem wymogów wynikających z art. 87¹ § 2 k.p.c.

W zażaleniu na to postanowienie wnioskodawca zarzucił naruszenie art. 87¹ § 1 k.p.c. w związku z art. 130 § 5 k.p.c. w związku z art. 398⁶ § 2 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. oraz art. 519¹ § 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W aktualnym stanie prawnym, obowiązującym do dnia 2 maja 2012 r. (por. art. 1 pkt 39 b) ustawy z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy – kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw – Dz. U. z 2011 r. Nr 233, poz. 1381), orzeczenia sądu drugiej instancji uchylające wyrok (postanowienie – art. 519¹ § 1 k.p.c.) sądu pierwszej instancji i przekazujące sprawę sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania nie podlegają kontroli Sądu Najwyższego. Zgodnie z treścią obowiązującego, powołanego wyżej, art. 519¹ § 1 k.p.c., skarga kasacyjna w postępowaniu nieprocesowym przysługuje m.in. od wydanego przez sąd drugiej instancji postanowienia co do istoty sprawy. Za takie rozstrzygnięcie uważa się postanowienie kończące postępowanie w sprawie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2009 r. IV CZ 111/08, z dnia 23 listopada 2004 r. I CK 597/04, z dnia 3 października 2008 r. I CZ 71/08, z dnia 23 listopada 2004 r. I CK 597/04 – niepubl. a także wyrok z dnia 18 grudnia 1996 r. I CKN 28/96, OSNC 1997, nr 4, poz. 44). Zważywszy, że skarga kasacyjna została wniesiona od postanowienia, które nie było postanowieniem kończącym postępowanie w sprawie, jej odrzucenie, jako niedopuszczalnej, nie mogło być poczytane za nieprawidłowe art. 398⁶ § 2 k.p.c.).

Biorąc pod uwagę wynikającą z ustawy niedopuszczalność skargi złożonej przez wnioskodawcę, pozostałe zarzuty zażalenia ocenić należy jako bezprzedmiotowe. W szczególności nie ma racji skarżący, że Sąd obowiązany był wezwać pełnomocnika wnioskodawcy do podpisania skargi kasacyjnej. Jeżeli skarga kasacyjna, jak w sprawie niniejszej, podlega odrzuceniu a limine, nie istnieje potrzeba wzywania do usunięcia jej braków formalnych.

W okolicznościach sprawy już tylko ubocznie można zauważyć, że Sąd Najwyższy nie podziela stanowiska skarżącego, że dołączenie do skargi kasacyjnej, podpisanej osobiście przez stronę, pełnomocnictwa udzielonego adwokatowi, nakładało na sąd obowiązek wezwania tego pełnomocnika do podpisania skargi, w trybie przewidzianym dla usuwania braków formalnych skargi.

Brak podpisu stanowi niewątpliwie brak formalny pisma procesowego. Skarga kasacyjna jest pismem procesowym, stąd brak podpisu stanowi jej brak formalny (art. 398⁴ § 3 w związku z art. 126 § 1 pkt 4 k.p.c.) podlegający usunięciu w reżimie właściwym dla tego pisma. W okolicznościach sprawy nie mieliśmy jednak do czynienia z brakiem podpisu. Skarga została podpisana, przez wnioskodawcę osobiście. W postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych (art. 87¹ §1 k.p.c.), co oznacza, że skarga kasacyjna powinna być sporządzona i podpisana przez adwokata lub radcę prawnego. Nie dociekając, czy w sprawie skarga została sporządzona przez adwokata, którego pełnomocnictwo do niej dołączono, stwierdzić należy, że podpisanie skargi przez samą stronę (tu: wnioskodawcę) powoduje, iż podpisu tego, z uwagi na funkcje jakie pełni podpis pod pismem procesowym, nie można uznać za nieistniejący, czy też niewywołujący skutków prawnych. Podpis pod pismem procesowym konstituuje to pismo jako oznaczony dokument, identyfikuje osobę składającą zawarte w nim oświadczenie, potwierdza stanowczość decyzji wywołania skutków złożonego oświadczenia, wskazuje, że oświadczenie zostało zakończone. Podpis, wskazując przeto osobę, od której pochodzi zawarte w skardze kasacyjnej oświadczenie, powoduje, że skarga kasacyjna musi być traktowana jako złożona przez stronę osobiście. Skarga kasacyjna złożona przez stronę nie mającą zdolności postulacyjnej przed Sądem Najwyższym, jest skargą niedopuszczalną, podlegającą odrzuceniu a limine.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie wyrażono już pogląd, iż sporządzenie środka odwoławczego do Sądu Najwyższego osobiście przez stronę pozbawioną zdolności postulacyjnej jest dotknięte brakiem nieusuwalnym, skutkującym odrzuceniem środka zaskarżenia jako niedopuszczalnego, bez wzywania od uzupełnienia tego braku i bez możliwości jego usunięcia samodzielnie przez stronę lub jej pełnomocnika (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 lipca 2006 r. II CZ 45/06, a także postanowienia z 6 listopada 2008 r. III CZ 35/08, z dnia 21 września 2011 r. I CZ 59/11 – niepubl., z dnia 14 stycznia 1997 r. I CZ 23/97, OSNC 6-7/1997 poz. 77). Sąd Najwyższy, w składzie orzekającym, nie podziela tym samym stanowiska wyrażonego w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2009 r. I UZ 35/08 (OSNP 20101/19-20/251) o dopuszczalności wzywania pełnomocnika do podpisania skargi kasacyjnej już podpisanej przez stronę.

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 1 i 3 k.p.c. oddalił zażalenie jako pozbawione uzasadnionych podstaw.